

پاسخ کارشناس «آتی‌نو» به پرسش‌های شرکای اجتماعی

میزان قصور کارفرما در زمان فوت کارگر

گزارش

سازمان تأمین اجتماعی به عنوان بزرگ‌ترین سازمان بیمه‌گر کشور با جامعه عظیمی از مخاطبان در ارتباط است که غالباً با قواعد و قوانین این سازمان بزرگ آشنایی کافی ندارند. «آتی‌نو» تلاش دارد با بهره‌گیری

- نرخ حق بیمه برای ایرانیان خارج از کشور
- سابقه حق بیمه از دو کارگاه مختلف و هم‌زمان
- تغییر دستمزد مبنای پرداخت حق بیمه در مشاغل آزاد
- کمک هزینه ازدواج برای بیمه کارفرمایی

یکی از کارگران کارگاه به علت حادثه ناشی از کار، از کار افتاده شده و بازرس اداره کار، من را که کارفرمای کارگاه هستم مقصر حادثه تشخیص داده است. جواز کسب کارگاه به نام من است، اما طبق سند مالکیت موجود، شریک دیگری نیز در کارگاه دارم. آیا باید طبق ماده (۶۶) قانون تأمین اجتماعی و تبصره «یک» آن، تمام خسارت وارده به سازمان تأمین اجتماعی در رابطه با هزینه‌های انجام شده برای بیمه شده حادثه دیده توسط تأمین اجتماعی را من پرداخت کنم؟

در صورت تعدد کارفرما (شرکا) سازمان تأمین اجتماعی با توجه به میزان مسئولیت هر یک از شرکا، اجرای ماده (۶۶) قانون تأمین اجتماعی و تبصره «یک»، آن را از هر یک از شرکا مطالبه می‌کند.

در اثر حادثه ناشی از کار، یکی از کارگران کارگاه من فوت کرده است. بازرس اداره کار، کارفرما را به علت عدم رعایت مقررات حفاظت فنی مقصر حادثه شناخته است، اما پس از شکایت بازماندگان به مرجع قضایی، شاکي در دادگاه رضایت داده و از شکایت خود منصرف شده است. با وجود گذشت شاکي، چرا سازمان تأمین اجتماعی طبق ماده (۶۶) قانون خسارت وارده را از من کارفرما مطالبه می‌کند؟

اگر مرجع قضایی به علت گذشت شاکي حادثه دیده، مبادرت به صدور قرار موقوفی تعقیب کند، در این حالت سازمان تأمین اجتماعی مجاز است طبق نظریه کارشناس رسمی دادگستری برای پیگیری ماده (۶۶) قانون و تبصره «یک» آن به کارفرمای مقصر حادثه مراجعه کند.

وکیل یکی از ایرانیان خارج از کشور هستم. طبق وکالت‌نامه تنظیمی، کلیه مراحل مربوط به درخواست و انعقاد قرارداد بیمه ایرانیان خارج از کشور را انجام داده و حق بیمه ماهانه را پرداخت می‌کنم. با توجه به اینکه نرخ حق بیمه او ۱۴ درصد و دستمزد مبنای کسر حق بیمه چهار برابر حداقل دستمزد است - و حق بیمه پرداختی اسفندماه سال قبل حدود ۲۳ میلیون ریال بوده است- نظر به افزایش دستمزد در سال ۱۴۰۲، میزان حق بیمه فروردین ماه سال جاری او چقدر است؟

با توجه به اینکه طبق مصوبه شورای عالی کار، حداقل دستمزد از یک میلیون و ۳۹۳ هزار و ۲۵۰ ریال سال قبل به مبلغ یک میلیون و ۷۶۹ هزار و ۴۲۸ ریال در سال جاری افزایش یافته است، لذا میزان حق بیمه ماهانه مربوط به نیمه اول سال ۱۴۰۲ بیمه ایرانیان خارج از کشور که با نرخ ۱۴ درصد و دستمزد چهار برابر حداقل دستمزد، بیمه شده‌اند، مبلغ ۳۰ میلیون و ۷۱۷ هزار و ۲۷۰ ریال است و نیمه دوم سال بر اساس ۳۰ روز و ۲۹ روز محاسبه می‌شود.

در یکی از شماره‌های سال ۱۴۰۱ نشریه اعلام شده بود که بر اساس بخشنامه صادره توسط سازمان تأمین اجتماعی، اگر اشتغال بیمه شده در یک کارگاه به صورت پاره وقت باشد و حق بیمه ماهانه آن ۱۵ روزه پرداخت شود، بیمه شده در صورت تمایل می‌تواند با عقد قرارداد بیمه اختیاری، سابقه کسری از ماه را تا یک ماه کامل تکمیل کند. من روزانه به جای یک کارگاه، در دو کارگاه و در دو شیفت مختلف کار می‌کنم؛ حق بیمه کارگاه اولی ۱۵ روزه و کارگاه دومی ۱۰ روزه پرداخت می‌شود (که جمعاً ۲۵ روز و کمتر از یک ماه کامل است). آیا بیمه شدگانی مانند من می‌توانند جهت تکمیل سوابق ماهانه خود از این بخشنامه استفاده کنند؟

بله، اگر مجموع سابقه بیمه شده‌ای که در دو نوبت و در دو کارگاه اشتغال به کار دارد و طبق ماده (۳۴) قانون تأمین اجتماعی، کارفرمای هر کارگاه به نسبت مزد یا حقوقی که پرداخت می‌کند به همان نسبت حق بیمه مربوطه را پرداخت کند، بلامانع است. حال چنانچه مجموع سابقه بیمه شده در هر دو کارگاه کسری از ماه باشد، بیمه شده می‌تواند کسری سابقه پرداخت هر ماه را حسب مورد تا ۳۱ روز و ۳۰ روز و ۲۹ روز طبق شرایط و ضوابط مربوطه با پرداخت بیمه اختیاری تکمیل کند. لازم به توضیح است همان طور که در پاسخ سؤال شماره قبلی نشریه توضیح داده شد، پرداخت حق بیمه کسری از ماه صرفاً از تاریخ درخواست بیمه شده به بعد میسر است و تکمیل سوابق گذشته بیمه شده مربوط به قبل از تاریخ درخواست امکان پذیر نیست. البته لازم به توضیح است که این کسری از ماه باید حداقل یک روز باشد و برای ماه‌هایی که پرداخت حق بیمه صفر است درخواست کسری از ماه موضوعیت نخواهد داشت.

یک هفته است در یکی از مناطق تهران کارگاه کلیشه‌سازی و لیتوگرافی راه اندازی کرده‌ام و کارگاه توسط خودم و سه نفر کارگر کلیشه‌ساز و طراح و پادو شروع به کار کرده است. دستمزد و نرخ حق بیمه کارگران این کارگاه در سال ۱۴۰۲ به چه میزان است؟

بالغ بر ۳۰۰ مورد از صنوف کشور برای پرداخت حق بیمه تأمین اجتماعی، دارای دستمزد مقطوع هستند که کلیشه‌سازی و لیتوگرافی یکی از این صنوف است. در سال ۱۴۰۲ در شهرهای بیش از ۵۰۰ هزار نفر جمعیت - مانند تهران - دستمزد روزانه کلیشه‌ساز ۲ میلیون و ۳۳۰ هزار ریال و دستمزد روزانه طراح، ۲ میلیون و ۴۷۷ هزار و ۲۰۰ ریال و دستمزد کارگر ساده و پادو، یک میلیون و ۹۴۶ هزار و ۳۷۰ ریال است. کارگاه‌های کلیشه‌سازی و لیتوگرافی جزو کارگاه‌هایی هستند که تا پنج نفر کارگر از ۲۰ درصد سهم کارفرما معاف هستند و نرخ حق بیمه آن‌ها ۱۰ درصد است (هفت درصد سهم بیمه شده و سه درصد بیمه بیکاری).

ضمناً غیر از دستمزد روزانه باید طبق مصوبه شورای عالی کار مبلغ ۱۱ میلیون ریال بابت کمک هزینه اقلام مصرفی به عنوان مزایای رفاهی و انگیزه‌ای و بر اساس مصوبه اخیر هیأت دولت مبلغ ۹ میلیون و ۵۰۰ هزار ریال بابت حق مسکن در صورت مزد ارسالی بیمه‌شدگان منظور شود.

در حال استفاده از مرخصی زایمان هستم و دو هفته دیگر دوره آن به اتمام می‌رسد و باید مجدداً در محل کار حاضر شوم، شروع به کار کنم؛ اما کارفرما به من اعلام کرده تمایلی به ادامه کارم در کارگاه ندارد. سؤال این است آیا در صورت اخراج و عدم به کارگیری من توسط کارفرما مشمول دریافت مقرری بیکاری می‌شوم؟

بیمه شده زن که در زمان مرخصی زایمان یا ایام شیردهی به دلایلی مثل اخراج یا عدم تمدید قرارداد از سوی کارفرما بیکار شود، اگر قطع رابطه کاری او توسط مراجع حل اختلاف اداره کار موجه و غیرارادی تشخیص داده شود، برقراری مقرری بیمه بیکاری به بیمه شده زن با رعایت سایر شرایط بلامانع است.

از تجربیات کارشناسان، شرکای اجتماعی را با ظرایف قانونی این حوزه آشنا کند. موضوعاتی که در این شماره به بررسی آن‌ها می‌پردازیم عبارت‌اند از:

احمد فاضلی

کارشناس ارشد تأمین اجتماعی

از اسفندماه سال قبل به علت تعدیل نیرو از شرکت اخراج شده و در اداره کار جهت دریافت مقرری بیمه بیکاری دادخواست تنظیم کرده‌ام. با توجه به اینکه شوهرم فوت کرده و چند سال است حضانت فرزند ده ساله‌ام به من واگذار شده و تحت تکفل من قرار دارد، چون او نیاز به خدمات درمانی دارد - و ممکن است روند برقراری بیمه بیکاری طولانی و زمان‌بر باشد - برای بهره‌مندی مجدد و موقت از خدمات درمانی تأمین اجتماعی برای فرزندم چه کاری می‌توانم انجام دهم؟

در صورت طولانی شدن فرایند پرداخت مقرری بیمه بیکاری، بیمه شده می‌تواند به منظور بهره‌مندی از خدمات درمان سازمان تأمین اجتماعی برای خود و افراد تحت تکفل، به طور موقت طبق ضوابط مربوطه اقدام به قرارداد بیمه اختیاری و یا بیمه زنان خانه‌دار کند که در این صورت بعد از برقراری مقرری بیمه بیکاری، حق بیمه‌های دریافتی بیمه اختیاری و یا بیمه زنان خانه‌دار از تاریخ برقراری مقرری بیمه بیکاری به بعد، عیناً به بیمه شده مسترد می‌شود.

سال قبل با انتخاب مبنای دستمزد کسر حق بیمه به میزان سه برابر حداقل دستمزد، بیمه مشاغل آزاد شده‌ام. با توجه به اینکه بر اساس افزایش دستمزد در سال جاری میزان حق بیمه پرداختی نیز افزایش می‌یابد، آیا می‌توانم نسبت به تغییر دستمزد و کاهش پرداخت حق بیمه اقدام کنم؟

بله، طبق دستورالعمل مربوطه، بیمه شده مشاغل آزاد در حین بیمه پردازی می‌تواند نسبت به کاهش و یا افزایش دستمزد مبنای پرداخت حق بیمه، با رعایت سایر شرایط و ضوابط مربوط به سن و سابقه اقدام کند.

از چهار سال قبل با عقد قرارداد، حق بیمه اختیاری پرداخت می‌کنم؛ اما به علت مشکل مالی، حق بیمه آذرماه سال قبل را تاکنون پرداخت نکرده‌ام. آیا قرارداد من باطل شده است؟ و آیا بخاطر افزایش سن و عدم احراز شرایط سن و سابقه، نمی‌توانم مجدداً قرارداد بیمه اختیاری منعقد کنم؟

طبق بخشنامه صادره توسط سازمان تأمین اجتماعی، اگر بیمه شده اختیاری و یا مشاغل آزاد که حداقل یک بار قرارداد تنظیم و چندمدت از حق بیمه‌های مربوطه را پرداخت کرده باشد، در صورت ابطال قرارداد، تا سه مرتبه مجاز است بدون در نظر گرفتن شرایط سن و سابقه و با رعایت سایر ضوابط، نسبت به انعقاد قرارداد جدید اقدام کند. البته همان طور که در یکی از شماره‌های قبلی نشریه اعلام شده، بر اساس دستورالعمل جدید سازمان تأمین اجتماعی، به بیمه شده اختیاری و مشاغل آزاد بر اساس هر قرارداد صرفاً یک بار اجازه داده شده است که اگر حق بیمه متعلقه را تا پایان ماه چهارم نیز پرداخت کند، تداوم بیمه پردازی او امکان پذیر خواهد بود. لذا چنانچه شما حق بیمه آذرماه سال قبل را به جای مهلت قانونی سه ماهه (لغایت بهمن ماه) در مهلت چهار ماهه یعنی تا پایان اسفندماه سال قبل پرداخت می‌کردید قرارداد بیمه اختیاری شما باطل نمی‌شد.

دو سال است بیمه کارفرمایی شده‌ام و اخیراً ازدواج کرده‌ام؛ آیا می‌توانم از کمک هزینه ازدواج بلاعوض سازمان تأمین اجتماعی استفاده کنم؟

خیر، کارفرمای صنفی (شخص حقیقی) و اشخاص حقوقی غیردولتی که خود را بیمه کارفرمایی می‌کنند غیر از بهره‌مندی از درمان و تعهدات بلندمدت سازمان تأمین اجتماعی، در رابطه با تعهدات کوتاه‌مدت نیز صرفاً مشمول دریافت هزینه پروتز و اروتز و در صورت فوت، دریافت هزینه کفن و دفن توسط بازماندگان هستند و مشمول دریافت غرامت دستمزد ایام بیماری و بارداری و همچنین کمک هزینه ازدواج (مثل شما) نیستند.

با توجه به اینکه در محل کارم با مواد رادیواکتیو ارتباط دارم آیا مشاغل مرتبط با مواد رادیواکتیو جزو مشاغل سخت و زیان آور هستند؟

خیر، مشاغلی که در معرض پرتوهای یون ساز و مواد رادیواکتیو قرار دارند جزو مشاغل سخت و زیان آور نیستند و این گونه مشاغل مربوط به قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب ۱۳۶۸/۱/۲۰ مجلس شورای اسلامی هستند.

شش ماه قبل به علت حادثه ناشی از کار یکی از کارگران، اداره کار شرکت را مقصر حادثه تشخیص داده و متعاقباً سازمان تأمین اجتماعی خسارت وارده در ارتباط با هزینه‌های انجام شده برای بیمه شده را (موضوع تبصره (۶۶) قانون تأمین اجتماعی و تبصره یک آن) به شرکت اعلام بدهی کرده است. با توجه به اینکه شرکت اخیراً منحل شده، در رابطه با درخواست مفاسد حساب از تأمین اجتماعی به رغم پرداخت کلیه حق بیمه‌های معوقه شرکت، چرا سازمان تأمین اجتماعی به علت بدهی موضوع ماده (۶۶) از صدور مفاسد حساب خودداری می‌کند؟

اقدام شعبه مربوطه تأمین اجتماعی طبق مقررات است و در صورت انحلال شرکت دارای شخصیت حقوقی صدور هر گونه گواهی مبنی بر تسویه بدهی با تأمین اجتماعی منوط به پرداخت کلیه مطالبات تأمین اجتماعی از جمله مطالبات ناشی از اجرای ماده (۶۶) قانون تأمین اجتماعی است.

سه دانگ از ملک کارگاه رخته‌گری به نام من و سه دانگ دیگر مربوط به شریکم است. به علت بدهی کلان اجرایی، ملک کارگاه توسط اجرایات تأمین اجتماعی از طریق اداره ثبت اسناد و املاک بازداشت شده است. آیا می‌توانم با پرداخت بدهی سهم خودم از ملک بازداشت شده، درخواست رفع توقیف کنم؟

خیر، اگر مال بازداشتی، محل کارگاه باشد که چند نفر شریک مشاعی آن هستند، هر یک از شرکان می‌توانند با پرداخت معادل سهم خود تقاضای رفع توقیف از ملک را کنند و در هر حال رفع بازداشت از مال غیر منقول منوط به پرداخت کل بدهی اجرایی است.

پدرم مدت زمان طولانی است که به قصد مسافرت از منزل خارج شده و تاکنون برنگشته و مفقودالاثر است. او تقریباً ۲۲ سال سابقه پرداخت حق بیمه دارد. مادرم و من که ۱۸ سال سن دارم از افراد تبعی پدرم هستیم. با توجه به اینکه احتمال می‌دهم در اثر یک حادثه‌ای فوت کرده، برای برقراری مستمری بازماندگان به تأمین اجتماعی مراجعه کردیم اما شعبه تأمین اجتماعی بدون ارائه گواهی فوت مستمری برقرار نمی‌کند، آیا راه حلی برای مشکل ما وجود دارد؟

نظر به اینکه وقوع فوت صرفاً با ارائه گواهی فوت عادی یا فرضی اثبات می‌شود؛ لذا اگر بنا بر درخواست شما، گواهی فوت فرضی پدرتان توسط مراجع قضایی صادر شود، شما و مادرتان با ارائه آن به سازمان تأمین اجتماعی می‌توانید با رعایت سایر شرایط مربوطه، از مستمری بازماندگان استفاده کنید.

اتحادیه آنلاین

ATIYE ONLINE NEWS AGENCY

atiyeonline.ir

رسانه جامع حوزه رفاه و تأمین اجتماعی